DE GIDS

33e JAARGANG No. 13
6 OCTOBER 1945

C.N.V.

ORGAAN VAN HET CHRISTELIJK NATIONAAL VAKVERBOND IN NEDERLAND

VERANTWOORDELIJK VOOR DE REDACTIE: A. STAPELKAMP
REDACTIE EN ADMINISTRATIE: STADHOUDERSLAAN 45, UTRECHT

VERSCHIJNT EENS PER WEEK EN WORDT GRATIS TOEGEZONDEN AAN ALLE LEDEN VAN BIJ HET CHRISTELIJK NATIONAAL VAKVERBOND AANGESLOTEN ORGANISATIES — VOOR NIET-LEDEN ABONNEMENTSPRIJS F 5.— PER HALF JAAR — ADVERTENTIES F 0.25 PER REGEL

Geen *Verstarring*

Tegenover hen die daaraan willen tornen hebben wij een en ander maal betoogd: het Christelijk Nationaal Vakverbond handhaaft zijn ouden grondslag. Van het gelegde fundament laten wij ons niet afdringen. Dat fundament verduurt den tijd, het is onveranderlijk, omdat het berust op het Woord van God.

Maar dit beteekent wel allerminst, dat wij geen oog zouden hebben voor de veranderingen die zich in het maatschappelijk leven voltrekken. Daarvoor hebben wij zeker oog, moeten wij oog hebben.

Vooral een organisatie als de christelijke vakbeweging die tot practischen arbeid is geroepen, heeft zich telkens af te vragen hoe zij haar apparaat en werkwijze moet inrichten om het grootst mogelijke nuttige effect te bereiken. Zij moet in alles op de hoogte van haar tijd blijven.

De nauwere samenwerking die tijdens den oorlog met de beide andere richtingen in de vakbeweging tot stand kwam en ook het overleg met de werkgevers, dat z'n neerslag vond in de Stichting van den Arbeid is hieraan ontsproten.

Maar daarbij zal het toch niet kunnen blijven. De verandering in het maatschappelijk gebeuren heeft voor de vakbeweging, wil ze op de hoogte van haar tijd blijven, in opbouw en samenstelling nog andere consequenties.

We willen er hier een tweetal nader beschouwen.

Allereerst de verhouding Vakverbond en aangesloten organisaties. Historisch was de groei aldus dat er eerst waren vakbonden en dat die later hebben opgericht het C.N.V. Dit verbond was eigenlijk een Federatie van autonome vakorganisaties.

De zeggenschap van het Verbondsbestuur over de aangesloten organisaties was aanvankelijk zeer gering.

Naarmate echter de vakorganisatie in omvang en beteekenis toenam, de centrale leiding meer en meer het Verbond in al zijn geledigen moest vertegenwoordigen, werd de noodzaak gevoeld de positie van die leiding te verstevigen. Dat proces was reeds vóór 1940 in werking. Gedurende den bezettingstijd was dit zelfs op abnormale wijze het geval. Maar thans na de bevrijding, nu we met volle zeilen varen in de richting eener geleide economie, wordt dit toch ook wel als zeer noodzakelijk gevoeld. Het blijkt steeds meer noodig naar buiten als een eenheid op te treden. In het ondergrondsche overleg zijn hierover in eigen kring zeer breedvoerige besprekingen besprekingen gevoerd. Deze besprekingen hebben tot een resultaat geleid, dat aller instemming kon verwerven. Zoo was het mogelijk, op de Algemeene Vergadering, die op Woensdag 25 Juli l.l. te Utrecht werd gehouden, nieuwe Statuten en een nieuw Huishoudelijk Reglement, voor het Verbond te bekrachtigen.

Zooals we reeds opmerkten het oude fundament bleef behouden. Daaraan is niet getornd. Maar wat de positie van het Verbond betreft heeft de centrale leiding meer bevoegdheden gekregen. Die centrale leiding bestaat uit vertegenwoordigers van *alle* aangesloten organisaties. Van een overheersching van de kleine door de groote is geen sprake, omreden ze allen een gelijke stem uitbrengen. Evenmin is sprake van een dirigeeren van boven af. De bestuursvorm is volkomen democratisch gebleven. Wel is de bestuurssamenstelling vereenvoudigd, wat naar we vertrouwen een vlotte uitvoering van genomen besluiten zal bevorderen.

Een tweede punt dat reeds in bezettingstijd de aandacht had is de opbouw der organisaties. Deze liep en loopt in vele gevallen dwars door de verschillende bedrijfstakken heen.

Het ligt voor de hand dat wanneer het straks komt tot bedrijfsorganisaties, het gewenscht is, dat de grenzen der organisaties zooveel mogelijk parallel loopen met die van den bedrijfstak, en dat voorts *allen* die in dien bedrijfstak werkzaam zijn, van hoog tot laag in één organisatie zijn ondergebracht. Om een voorbeeld te noemen: Wanneer in de Metaalindustrie een bedrijfsorganisatie tot stand komt dan is het gewenscht, sterker, noodzakelijk, dat *alle* christelijke arbeiders die in de Metaalindustrie werkzaam zijn b.v. technici, werkmeesters, kantoorbedienden en de gewone metaalbewerkers in één groote christelijk organisatie zijn ondergebracht. Van *vak*organisatie gaan we dan over naar *bedrijfs*organisatie.

Aanvankelijk is in eigen kring over deze aangelegenheid van gedachte gewisseld. Een rapport in betrekking tot deze materie is destijds uitgebracht. Na het tot standkomen der permanente samenwerking tustusschen de vakcentralen, is het onderwerp in een commissie uit den Raad van Vakcentralen besproken.

Deze commissie zal binnenkort haar rapport publiceeren. We willen op den inhoud daarvan niet vooruitloopen.

Maar vast staat wel dat ook dit rapport in de richting van den hierboven genoemden bedrijfsgewijzen opbouw zal adviseeren.

Komt die opbouw tot stand, dan zal voortaan aan de onderhandelingen in iederen bedrijfstak maar *één* organisatie van *elk der drie* richtingen deelnemen.

Het spreekt wel van zelf dat dit aan de inrichting en outilage dezer vakbonden hooge eischen zal stellen. Het huis der vakorganisatie voor de Metaalindustrie b.v. zal niet alleen bewoonbaar moeten zijn voor de hoofdgroep: de metaalarbeiders, maar ook voor de kantoorbedienden, de technici, de werkmeesters, enz.

Menigeen staat aanvankelijk tegenover dezen opbouw der vakbeweging misschien wat vreemd. Men vraagt zich wellicht af: zullen de belangen van de kleinere groepen niet in het gedrang komen?

Wij gelooven niet dat dit het geval zal zijn.

Door in de organisatie een groepsindeeling te maken met eigen groepsbesturen of vertegenwoordigers kan dit zeker worden voorkomen. Ook kunnen op deze wijze bepaalde vakbelangen, opleiding, diploma's enz. tot hun recht komen.

Verbindingen met andere vakgenooten in andere bedrijfstakken, wij denken weer aan kantoorbedienden en technici kunnen evenzeer worden onderhouden. Deze verbindingen zullen noodig zijn voor het coördineerend overleg in verband met de algemeene richtlijnen van gelijke groepen.

Uit een en ander moge onze lezers blijken dat voor verstarring niet behoeft te worden gevreesd. De Christelijke Vakbeweging is vol levenskracht en activiteit. Zij bereidt zich voor, haar taak in het nieuwe Nederland overeenkomstig de behoeften van het oogenblik te vervullen.

De Raad van Vakcentralen adviseert

inzake verstrekking van schoeisel, klompen en kleeding

21 September 1945.

Aan Hunne Excellenties de Ministers van Handel en Nijverheid en van Sociale Zaken, 's-GRAVENHAGE.

Excellenties,

Het vraagstuk: de voorziening van ons volk in het bijzonder van kleeding, schoeisel (klompen), rijwielbanden enz., vraagt voortdurend ook onze aandacht. Dagelijks bereiken ons uit alle deelen van het land allerdringendst gestelde verzoeken er bij de Regeering op aan te dringen, dat ten spoedigste in de noodzakelijkste behoefte worde voorzien.

Bezwaar wordt gemaakt, dat bij de voorziening van de eerst benoodigde levensbehoeften bepaalde groepen van de bevolking worden bevoordeeld boven anderen, zonder dat voldoende rekening wordt gehouden met objectieve normen.

Mede op grond van de overweging, dat de behoefte-bevrediging geen aanleiding mag worden tot verwijdering tusschen bevolkingsgroepen, en vervolgens om te bevorderen, dat de beschikbare goederen rechtvaardig worden verdeeld, veroorloven wij ons Uwe Excellenties te adviseeren voor de verdeeling van de beschikbaar zijnde goederen een prioriteitslijst, een urgentieschema te doen opstellen, waarbij objectief rekening zal worden gehouden met te verrichten werkzaamheden.

Bij de verdeeling van kleeding, schoeisel (klompen), rijwielbanden is te denken aan dien arbeid, welke in de openlucht, soms ver van huis, moet worden verricht, waarbij ook met klimatologische omstandigheden is te rekenen (bouwvakarbeiders, grondwerkers, landarbeiders, transportarbeiders enz.). Bij het verleenen van voorrang dient naar onze meening in het bijzonder ook gedacht te worden aan de geteisterde gebieden.

Omdat het hier een zaak betreft, waarbij de arbeiders zoo direct betrokken zijn, ware te overwegen onzen Raad van Vakcentrale bij de verdeeling van meergenoemde goederen in te schakelen.

Wij mogen een en ander in de speciale aandacht van Uwe Excellenties aanbevelen.

Uw antwoord zien wij met belangstelling tegemoet.

Met verschuldigde hoogachting,
DE RAAD VAN VAKCENTRALEN.

De financieele maatregelen der Regeering beoogen in het kort:

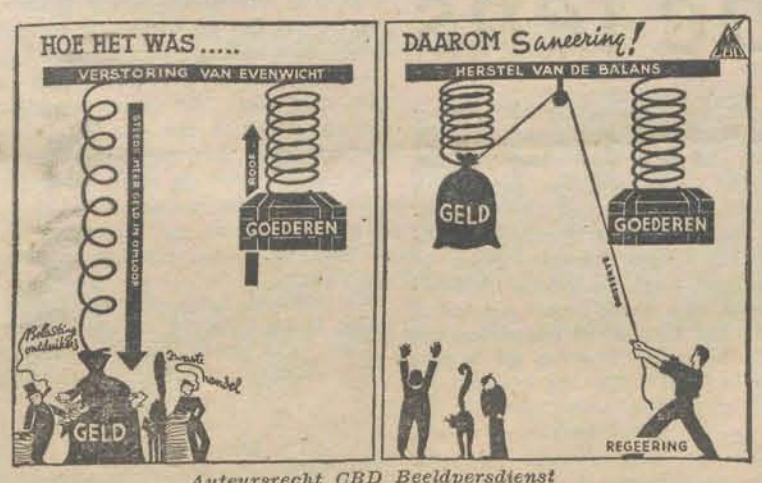

Auteursrecht CBD Beeldpersdienst

1. Herstel van het evenwicht tusschen goederenvoorraad en geldhoeveelheid. Tijdens de bezetting werd dit evenwicht grondig verstoord door een sterke inkrimping van de hoeveelheid goederen (o.a. door de „export" naar Duitschland) en een enorme uitbreiding van de geldhoeveelheid (o.a. door zeer groote overheidsuitgaven, gefinancierd met behulp van de bankbiljettenpers).
2. Inventariseering van het nationale vermogen en vervolgens herstel van 's Rijks financiën, o.a. door confiscatie van zwart geld, achterhaling van niet betaalde belastingpenningen en doorvoering van algemeene belastingmaatregelen.

Onze Kolenproductie

Met de productie van onze Limburgsche mijnen gaat het nog steeds niet naar wensch. Deze is belangrijk lager dan vóór den oorlog. En dat terwijl onze industrie, onze openbare nutsbedrijven ja heel ons volk om vermeerdering van productie roept. Door Dr Groothoff, directeur-generaal der mijnen is thans een beroep op de mijnwerkers gedaan om hun volle medewerking te geven, teneinde tot de gewenschte vermeerdering van opbrengst te komen. Met dit beroep op de mijnwerkers en mijnbeambten hebben de bestuurders der vakvereenigingen hun instemming betuigd. Wij laten een gedeelte van het stuk in kwestie hier volgen.

„De tijd is thans gunstig voor de mijnwerkers. Zij hebben den sleutel in handen van den Nederlandschen wederopbouw. Dat weten zij en dat mogen zij weten. Dat feit geeft hun echter niet meer rechten dan andere, zeer belangrijke arbeidersgroepen in het land. Wèl legt dit feit een grootere verantwoordelijkheid op hun schouders en de plicht, dien sleutel om te draaien en de deur, die toegang geeft tot het herstel van Nederland, zoo spoedig mogelijk te openen.

Maar als zij met dien sleutel in de hand trachten het onderste uit de kan te krijgen, dan zal, als er andere tijden komen — en die komen zeker — de publieke opinie in Nederland, in plaats van in dankbaarheid te gedenken, wat de mijnwerkers in de moeilijke dagen van het herstel, in den winter van 1945, voor Nederland hebben gedaan, hun optreden ten zeerste afkeuren. De publieke opinie zal dat dan niet vergeten en men moet haar invloed en kracht niet onderschatten.

De mijnwerkers moeten begrijpen, dat een eenvoudige rekensom direct kan aantoonen, dat een productie per dag van 26.000 ton redelijkerwijs reeds nu van hen verlangd mag worden. 75 procent van de diensten en 80 procent van de prestatie van 1938 geeft 60 procent van de productie van 1938, die 44.869 ton was. dat is een gemiddelde dagproductie (inclusief korte diensten op Zaterdag) van 26.900 ton. Berekend voor een acht-urigen werkdag is dat een productie van 28.300 ton. En de bezetting is op dit oogenblik al geen 75 procent meer maar bijna 80 procent, waardoor de redelijkerwijs te verlangen productie op een acht-urigen werkdag 30.000 ton wordt. Deze rekensom kan iedereen in Nederland zelf maken, want deze cijfers zijn overal bekend.

De hoogste Engelsche en Amerikaansche autoriteiten hebben deze rekensom gemaakt en verwijten ons nu, dat wij blijkbaar niet bereid zijn om met volledige toewijding mede te werken aan het herstel van Nederland. En, zoolang wij niet bereid zijn ons aandeel daartoe bij te dragen, zijn zij niet bereid ons meer kolen te sturen. Een groote tak van industrie heeft mij geschreven en stelde de mijnindustrie op dit oogenblik ernstig in gebreke. Het viel mij werkelijk moeilijk daarop iets te antwoorden.

Zoo is de toestand, waarin ons land verkeert en die toestand werpt een scherp licht op ons aller verantwoordelijkheid."

De heer Groothoff doet vervolgens een beroep op de beambten der mijnen om ook hunnerzijds mede te helpen, dat er een verhoogde productie komt.

Zij kunnen dit door, waar dit noodig is de mijnwerkers op hun plicht te wijzen.

Tenslotte wijst de beheerder der mijnen er op, dat de mijnwerkers, wanneer zij hun verantwoordelijkheid niet zouden begrijpen, heel de bedrijfsorganisatie, die klaar staat ingevoerd te worden, in gevaar te brengen. Het geheele stuk legt getuigenis af van het ernstig willen bij Dircetie en besturen der organisaties om tot gezamenlijken opbouw te komen en de gezagscrisis te boven te komen.. Wij hopen dat dit spoedig het geval zal zijn.

De Kerk en de Christelijke Vakbeweging

Uit Ermelo wordt ons bericht dat de Kerkeraad der Ned. Herv. Gemeente daar op Zondag 12 Augustus j.l. het volgende vanaf den kansel heeft doen voorlezen: „In verband met de onbekendheid willen wij onze Christelijke arbeiders er van deze plaats op wijzen, dat het Christelijk Nationaal Vakverbond wederom tot activiteit is gekomen. Reeds werd hier een propaganda-vergadering van de plaatselijke afdeeling gehouden. De kerkeraad wil er met alle kracht en klem op wijzen, dat wanneer men zich organiseert de christelijke arbeider geroepen is zich bij dit Verbond aan te sluiten, dat zich stelt op de belijdenis van Jezus Christus naar de Schriften, en uitgaande van die belijdenis alle sociale actie wil voeren."

Wij behoeven niet te zeggen hoezeer wij ons over dit bewijs van medeleven met onzen arbeid van de zijde van dezen kerkeraad verheugen.

Uit het Mededeelingenblad van de Geref. Kerk van Vlaardingen knipten wij het volgende artikeltje:

HET CHRISTELIJK NATIONAAL VAKVERBOND

Blijkens een mededeeling aan den kerkeraad, heeft de Generale Synode „haar blijdschap" uitgesproken over de hervatting van de werkzaamheden van het Christelijk Nationaal Vakverbond, en wekt zij de kerken op, binnen het kader van haar roeping, gelijk tevoren, dezen arbeid te steunen". Deze blijdschap is alleszins begrijpelijk en ook gegrond. Het Chr. Nat. Vakverbond heeft de allerhachelijkste crisis in zijn historie glorierijk doorstaan. Met bewondering gedenkt ons volk de heroïeke geloofshouding, die het tegenover den Duitschen gelijkschakelaar heeft ingenomen. Voor de keuze staande: om óf iets toe te geven aan de anti-christelijke macht, die heel ons volk in al zijn organisaties nazificeeren wilde, of om anders zich te laten ontbinden en onder te gaan, koos het Vakverbond moedig voor het laatste. Het weigerde om op commando van Woudenberg in het Nederl. Arbeidsfront aan te treden. En de Heere heeft deze trouw aan Zijn zaak thans beloond. Hij schonk genade. Door Zijn goede gunst mocht het C.N.V. herrijzen en opnieuw zijn belangrijken arbeid in ons volksleven aanvangen. En Hij geeft ook eere. Slechts één voorbeeld wil ik daarvan aanhalen. Juist dezer dagen kwam mij in handen een brochure „Kerk en S.D.A.P.", naar aanleiding van het toetreden der Hervormde predikanten te Amsterdam tot de S.D.A.P. Onder de stellingen, waarin de schrijver, F. G. de Groot, die zelf voorstander is van het personalistisch socialisme der Nederlandsche Volksbeweging, aan het slot zijn betoog samenvat, komt ook deze voor: „De confessioneele vakbewegingen en de communisten zijn dapperder geweest dan het N.V.V., dat zich voor een belangrijk deel liet omschakelen tot het N.A.F." (blz. 13).

Het is om deze dingen dat wij thans verblijd zijn.

Deze blijdschap echter moet zich uiten niet alleen .in woorden, maar ook in daden. Al is de militaire oorlog thans ten einde, de geestelijke worsteling gaat voort en moet ook doorgezet. Van wapenstilstand, van coquetteeren met den tijdgeest, die ook een eenheidsvakbeweging wil, mag geen sprake zijn. Daarvoor zijn de tijden te ernstig en de tegenstellingen te diep. Indien de voorbijgegane jaren ons één ding geleerd hebben, dan is het wel dit, dat alleen een belijdende kerk en andere positief-Christelijke instellingen weerstand kunnen bieden tegen het opdringen van anti-christelijke macht die zich toen in het nationaal-socialisme incorporeerde en die ongetwijfeld spoedig in andere gestalte tot ons weerkeeren zal.

Daarom is het heilige plicht, dat onze mannen ook op sociaal gebied zich christelijk organiseeren. En de organisatie, die zich hiertoe vanzelf aanbiedt en waarin zij zich onderling aaneensluiten kunnen, is het thans herleefde Christelijk Nationaal Vakverbond.

De kerkeraad dringt er daarom bij de leden der kerk ten zeerste op aan, dat zij ook hierin hun roeping zullen kennen en betrachten. Neutraliteit bestaat niet. Midden in de groote huidige verwarring dient ieder met beslistheid zijn plaats in te nemen in die organisatie, die den klassenstrijd verwerpt, die ook voor het sociale en economische leven Gods ordeningen als hoogste wet erkent en Jezus Christus als oppersten Koning eerbiedigt en gehoorzaam wil.

IN MEMORIAM

P. C. NONNEKES

In leven penningmeester van den Christelijken Besturenbond te Vlissingen.

In alle bescheidenheid ging vr. Nonnekes zijn weg. Een man van weinig woorden, maar met groote werklust. Meer dan 20 jaar heeft hij zijn beste krachten gegeven aan de Christelijke vakbeweging als penningmeester van onzen Besturenbond. Zijn groote acuraatheid en zijn stipte nauwgezetheid maakten dat zijn werk „af" was.

Met vreugde heeft ook hij de herleving van de Christelijke vakbeweging begroet. Toen na de ontbinding op 25 Juli 1941 het werk ondergrondsch werd voortgezet, was het aan weinigen bekend, dat hij de man was, die de gelden van de illegale actie in ontvangst nam en voor doorzending zorg droeg. Groote erkentelijkheid zijn we hem verschuldigd, dat hij spontaan deze vertrouwensfunctie op zich nam. We gedenken het vele werk, dat hij verricht heeft voor het Steunfonds in de crisisjaren. Vele vergaderingen werden te zijnen huize gehouden. Met genoegen ziet het bestuur terug op de gulle ontvangst, waardoor het vergaderen tot een genoegen werd.

Een kortstondige ziekte heeft aan dit werkzame leven een einde gemaakt. Zijn aardsche taak was volbracht. Met veel liefde heeft hij God in het sociale leven en op ander vereenigingsgebied gediend. We mogen vertrouwen, dat God hem doet deelen in de vreugde, welke voor Zijn kinderen is weggelegd. God heeft hem „bevrijd". Thans mag hij rusten van zijn arbeid en zijn werken volgen hem na.

H. M. H. Jr.

Van ondergang en herleving

Onder dezen titel heeft het Hoofdbestuur van onzen Christelijken Grafischen Bond een overzicht gegeven van de gebeurtenissen bij en na het ondergaan en de herleving van genoemde organisatie.

Wij hebben van den inhoud van dit sobere maar juist door zijn soberheid zoo indrukwekkende relaas, met groote belangstelling kennis genomen.

Hier wordt opnieuw een duidelijk inzicht gegeven in de motieven die ons bij onzen arbeid steeds hebben geleid, ook moeten leiden. Daarom was het vanzelfsprekend dat na de bevrijding van ons land de Christelijke vakbeweging herrees. Het zou eenvoudig plichtsverzuim geweest zijn wanneer dit werk was blijven rusten.

Wij verheugen ons over de verschijning van dit „Overzicht" dat een waardevolle bijdrage vormt tot de geschiedenis van onze Christelijke vakbeweging in de meest donkere ure van haar bestaan. Een welgelijkend portret van wijlen vriend A. S. Boone en van vr. Van Ingen Schenau versieren het overzicht.

Voor de lens

We zitten nu midden in de dagen van Lieftinck's tientjes, wat meteen beteekent, dat we het communisme van het edelste en het zuiverste gehalte hebben. Dat hadden we toch een maand geleden niet gedroomd! De armste schooier uit de allerachterste achterbuurt is even rijk als de machtigste croesus. De meest eigenwijze en eigengereide kapitalist is even arm als de beroerdste pauper uit de riool. Ze hebben allen maar één tientje.

Ik vind het een reuze sof en stel bij dezen voor dat het altijd zoo blijft. Dan halen we meteen de wind uit de zeilen van de Bellamianen. Voor mijn part mogen ze juichen, dat de Bellamiaansche staat is gekomen, maar ik houd stijf en strak vol, dat het Lieftinck's maatschappij is (met rente van een tientje per veertien dagen) en die zal evengoed zijn als voorheen Lieftinck's tabak.

De zwarthandelaar heeft Lieftinck d'er uit gebonjourd. Alleen hij mag wel op de achterdeur passen, opdat die goochemerds daardoor niet weer binnengluipen. Per slot van rekening staan die nergens voor. Dat hebben we ervaren. Ze vonden de gekste dingen uit om hun papiertjes te redden. Ze gingen b.v. postzegels, tramkaartjes bij bosjes koopen, maar al ras was het: stop! Ze boden zeshonderd, later nog meer voor een pond boter. En het zink werd gered in hun oogen. Ik hoop, dat het nu uit is met die valsche waarde-theorie in ons veel gesmaad zinkputje, want dan komt mijn theorie over het communisme, van vreemde smetten vrij, niet uit. En als het een beetje kan moeten we dat toch houden, vindt u nou niet? Het startschot is gelost in de strijd tegen de inflatie. De eerste ronde hebben we gehad. De doodendans met de met bloed besmeurde papiertjes is geschied. De tweede ronde, de moeilijkste, is gekomen. Help mee die te winnen!

Ik kwam thuis.

'n Brief lag op de schoorsteenmantel. Ik greep er naar en floot 'n vroolijk wijsje. — Lees en je vroolijkheid zal veranderen in bitterheid — profeteerde mijn vrouw. Ik las en herlas de brief en ik kon geen woord meer zeggen. De tong leek me vastgeschroefd in mijn mond. De brief was van mijn voormaligen onderduiker en bevatte één lange, bittere klacht, één aangrijpende uiting van teleurgestelde hoop over de huidige gang van zaken.

Toen heb ik de pen gegrepen en mijn jeugdigen vriend o.a. het volgende geschreven.

We hebben door onze droomen over een ideale wereld na de oorlog vergeten dat Satan na de verdrijving der Duitschers en de opsluiting van de n.s.b.ers geen vacantie zou nemen en er ook geen 48-urige werkweek op na zou houden. Hij en zijn trawanten zijn blijven doorwerken, dag en nacht. Hij heeft zich goede plaatsjes veroverd in het vrije Nederland. Hij wil krachtig meewerken de jeugd te vermaken en de Canadeezen en de meisjes bezig te houden. Intusschen werkt hij het gezin kapot en schendt hij het leven van tallooze jongeren en ouderen. Hij is ook behulpzaam bij de zuivering en hij doet het verdraaid handig. Hij zit in het hart van den landverrader, maar ook in dat van diens bewaker. Als we dit alles niet door hebben dan gaat ons vaderland te gronde.

Er is maar één remedie voor onze in chaotische toestand verkeerende maatschappij: het Evangelie van Jezus Christus, de boodschap van verzoening door recht en liefde.

De stem van dit Evangelie klinkt zoo heel zwak en wordt vaak overschreeuwd door het gebral van de wereld en ook door het lawaai van de kerk zelf. Wij hebben het Evangelie weer te brengen, elke dag, elk uur! Als we dit niet doen, zijn we niet gegrepen door God — dat is het ergste — en ook niet aangegrepen door de nood der wereld. Alle recht om te critiseeren, teleurgesteld te zijn, hebben we dan verloren. Alle discussies op kerkelijk, politiek en maatschappelijk terrein, alle zuivering op dezelfde gebieden geven niets, hebben zelfs op den duur een funeste uitwerking, indien zij niet tot grondslag hebben het Evangelie der verzoening. Kanker niet, wees niet teleurgesteld, ga langs de huizen en vertel de menschen van Jezus! Schaam je voor bittere critiek, voor ongetemde teleurstelling, maar schaam je niet voor Zijn Evangelie.

BOUWINIUS JUNIUS.

Voor onze meisjes en vrouwen

Na anderhalf uur vliegen

„Hebt U de riemen dicht?" vraagt de behulpzame stewart in het vliegtuig, dat op het punt staat van Valkenburg op te stijgen. Enkele onwennige passagiers, waaronder ik, worden even terecht gewezen. Dan slaan de schroeven aan, we hobbelen de startbaan af, zetten vaart, en even later zijn we los van de aarde. Daar wippen we de duinen al over en zetten langs de kust koers naar het Zuiden. Scheveningen! maar zònder pier. Daar! de Waterweg! Maar dan verwijderen we ons van de kust en al gauw is er niets meer te zien dan de zee onder je en de blauwe lucht boven. Het is een stralende zomernamiddag, half Augustus.

Is het waar? ben ik werkelijk op weg naar Engeland? Echt de grenzen over na al die jaren van afgeslotenheid? Het is haast niet te gelooven. Maar dan, na een uur, komt er alweer land in zicht. Even later zweven we over een reusachtige legkaart — precies zóó ziet het land onder ons er uit. En na een half uur zegt een van de medepassagiers: „Croydon". Veel kleine huisjes, een groen veld. Dalen! O wat suist dat in de ooren. Heelemaal doof ben je ineens. Flink gapen, dat helpt. En dan raken we de grond al, even nog een sprongetje en we glijden rustig uit en staan stil precies voor het douanegebouw. Engeland! Een half uur later rijd ik in een bus naar Londen en denk: Wat is het toch, dat hier zoo ánders is als bij ons? Zijn het de boomen? Zijn het de huizen? Zijn het de menschen? Er is veel verkeer op den weg, de typische ronde tweeverdiepsbussen en gewone auto's en vrachtauto's en militaire auto's. Onafgebroken files rijden in beide richtingen. Véél menschen op de trottoirs en merkwaardig veel menschen, die aan een ijsje loopen te likken. Kijk! in de winkels hier schijnt heusch nog wat te koopen te zijn. Ik kom oogen te kort. Maar dan moet ik bij het Victoria Station van bus wisselen en dat kost me al m'n aandacht. Taxi's overal vandaan, groene en roode toeteren, busgevaartes komen, lichten wenken tot gaan en manen tot stoppen en daartusschen krioelt het van de menschen. Een dikke bobby-met-helm zegt me het nummer van de bus die ik hebben moet om in het hoofdkwartier van de Christen Jonge Vrouwen Vereeniging te komen. En een half uur later sta ik voor het reusachtige gebouw en meld me bij de portier. „Holland is aangekomen!" meldt die door de huistelefoon — m'n naam kan ze zoo gauw niet baas! — en even later komt een der secretaressen me begroeten.

En dan begint het sprookje van weer terug te zijn in een normale wereld, tuschen menschen, die ononderbroken voortgeleefd hebben in contact met het grootste deel van die wereld. Je draait aan de warm-waterkraan en er komt heet water uit. Op straat koop je een courant en het is er een van normaal formaat met velerlei artikelen, behalve het dagelijksch nieuws. Je kunt in een restaurant bonloos gaan eten, goedkoop of duur, al naarmate het je schikt. Er zijn winkels waarin je wat koopen kunt. Het verkeer is enorm. En 's avonds zijn de straten helder verlicht.

„Weet wat het is?" zei ik den volgenden morgen tegen een kennis. „De menschen hebben hier doorgeleefd, en wij hebben vijf jaar opgesloten gezeten". Ja, ze hebben ook oorlog gehad, maar het was hun eigen oorlog, waarvoor ze vochten. Oorlog is altijd erg. De luchtaanvallen over Londen en het Zuiden van Engeland zijn vreeselijk geweest in het eerste jaar van den oorlog en de onberekenbare V 1's in het laatste jaar waren zoo mogelijk nog vreeselijker. Er is véél verwoest. Maar daarvoor was het oorlog. In bijna ieder gezin is rouw om een doode of zorg om een gewonde of vermiste. Ook dat is oorlog. En het was hun eigen oorlog. Ze hebben geen verdrukking gekend, geen weerstand in 't geheim, geen machtelooze woede van alle rechtsverkrachting, om zóóveel duivelsche wreedheid. Ze hebben de spanning niet gekend van de razzia's en van nachtelijke overvallen. En ze hebben geen honger gekend en geen kleeren-armoe en geen kou.

Dat is het groote verschil. Het was vrij overweldigend in het begin en ik kon de overgang zoo gauw niet verwerken. Maar langzamerhand voelde je je weer gewoon mensch worden. Iedereen was ook even hartelijk en belangstellend en meelevend. Holland staat in hoog aanzien om z'n stoere weerstand. En iedereen wil nu graag op de een of andere manier helpen om in den nood te voorzien. Op het oogenblik zijn de rantsoenen en de punten trouwens heelemaal niet meer overvloedig. De rantsoenen zijn nog iets grooter dan de onze, maar niet veel. Wèl kan men ook nog, in beperkte mate, meer lèkkere dingen koopen als marmelade, stroop, pindakaas, cacao en lekkers. En er zijn de bonlooze maaltijden in de restaurants, die voor velen een welkome aanvulling van de bonnen beteekenen. Daarbij komt, dat van ondervoeding nooit sprake is geweest, integendeel, het begint nu pas krap te worden.

Met de kleeding is het net zoo. Tot voor kort kon iedereen vrij behoorlijk schoenen en kleeren bijkoopen en z'n linnenkast aanvullen. Nù had men juist per persoon 24 punten voor acht maanden toegewezen gekregen. Een paar schoenen kost 9 punten, een jas 18. De punten zijn voor schoenen, kleeding en linnengoed tezamen. Heel veel is dat dus niet. In de winkels ziet men nog prachtig goed liggen, maar haast niemand kan het koopen. Aan „mode" word t ook niet meer gedaan. Maar menschen en kinderen zien er over 't algemeen nog behoorlijk gekleed en geschoeid uit.

Overigens is het voor de Engelschen niet eenvoudig, dat het nu net zoo krap is, nu de demobilisatie begint. Straks moeten de honderdduizende mannen en jongens en meisjes vanuit het wèlgekleede en wèldoorvoede leger hun plaats in de burgermaatschappij weer vinden. En de fabrieken, die voor 't grootste deel voor de oorlogsvoorziening hebben gewerkt, zullen niet zoo maar één-twee-drie weer omgezet kunnen worden voor vredes-doeleinden. Ook Engeland heeft zijn zorgen over nijpende woningnood, over kapotte gezinnen, over te vroeg zelfstandig geworden jeugd, om er maar een paar te noemen. De blijdschap over den uiteindelijken vrede was enorm, maar men is zich bewust, nog moeilijke jaren voor de boeg te hebben.

De volgende keer vertel ik nog iets over allerlei werk, dat tijdens de oorlogsjaren door de vrouwen en meisjes in dienst van haar land werd gedaan.

J. A. W. v. STOETWEGEN.

Adreswijziging

Het adres van den Nederlandschen Christelijken Bouwarbeidersbond is voortaan:

BEMUURDE WEERD W.Z. 4,
UTRECHT

Economische praatjes

Saneering

De staatsschuld, aldus Minister Vos, die voor het uitbreken van den oorlog vijf milliard bedroeg, ligt thans ergens tusschen de dertien en de zeventien milliard. Dat komt per persoon voor de Nederlanders van groot tot klein op *f* 1300.— à *f* 1700.— uit.

Alleen om de rente op deze staatsschuld te kunnen betalen zal elke Nederlander per jaar *f* 60.— à *f* 70.— belasting moeten betalen, indien de rente 4 % bedroeg. Bovendien zou dan komen de belasting voor de gewone staatsuitgaven.

Dit is natuurlijk ten eenenmale onmogelijk. Er zullen andere maatregelen genomen moeten worden, om het economisch leven van ons land op gang te brengen. Dit laatste is zonder gezondmaking van de staatsfinanciën niet mogelijk.

Er zijn intusschen nog verschillende middelen, die de staatsschuld omlaag kunnen brengen, zooals schadevergoeding door Duitschland, heffingen ineens, waarbij vooral moet gedacht worden aan het zwart verdiende geld. Maar ook dan nog zal de staatsschuld zwaar blijven drukken op ons volk. Misschien zal de regeering moeten overgaan tot een rentelooze leening, die eeuwigdurend is of een lage rente draagt van b.v. 1 % en die dan gedwongen moet zijn.

Maar welke de te nemen maatregelen ook zullen zijn, de belastingschroef zal nog wel eenige malen aangedraaid moeten worden om de ontredderde staatsfinanciën binnen vaste grenzen te brengen.

Dan pas begint de mogelijkheid om met kans op goed resultaat het economisch leven op gang te brengen, niet alleen ter voorziening in de rechtstreeksche behoeften van het Nederlandsche volk, maar ook om de tegenwaarde te produceeren van de buitenlandsche goederen, die ons land moet invoeren en die gedeeltelijk weer moeten dienen als grondstoffen en als productiemiddelen voor de verbruiksgoederenindustrie.

Deze invoer moet uit arbeid worden betaald. Zoolang echter de staatsfinanciën niet op orde zijn gebracht en, mede daardoor de waardevastheid van de gulden nog niet is verkregen, wordt de buitenlandsche handel sterk bemoeilijkt. De in vreemd geld uitgedrukte importprijzen zullen dan, uit vrees voor waardedaling van den gulden, op zulk een hoog bedrag gesteld worden, dat ons bedrijfsleven er ernstig door wordt geschaad. Men bemerkt het nu reeds in het verkeer met België. Terwijl de officieele wisselkoers tusschen gulden en frank ongeveer 16 franken voor één gulden bedraagt, betaalt men u in België maar 3 frank of minder voor een gulden. ,

Met Engeland heeft de regeering nu een monetaire overeenkomst gesloten, waarbij het Engelsche Pond is vastgesteld op *f* 10.691. Van belang is daarbij, dat geen grensbelemmeringen zijn gesteld. Ten einde de overeenkomst te waarborgen zullen zoowel de Engelsche als de Nederlandsche Bank een bedrag aanhouden van ruim 53 millioen gulden respectievelijk 10 millioen pond sterling.

Ontegenzeggelijk zal deze, op wederzijdsch vertrouwen in een gezond geldstelsel van het andere land berustende overeenkomst niet weinig tot een rustige ontwikkeling van het onderling handelsverkeer bijdragen. Uiteraard veronderstelt deze overeenkomst, dat de twee partners elk in eigen land de staatsfinanciën in orde zullen brengen. Ook in Engeland zal te dien aanzien wel een en ander zijn te doen!

We wezen hier op de samenhang tusschen den toestand, waarin de staatsfinanciën verkeeren, een gezond geldwezen en het economisch leven. Zijn de staatsfinanciën gezond, d.w.z. komt de staat zijn aflossings- en renteverplichtingen na en maakt hij geen nieuwe, ongedekte schulden — is het geldwezen op een goeden grondslag opgebouwd, zoodat de binnenlandsche prijzen geen stijgingen of dalingen vertoonen, die door het geld worden veroorzaakt en is de koers van het geld ten opzichte van het buitenlandsche geld niet aan groote schommelingen onderhevig — dan is weliswaar de grondslag voor de goede ontwikkeling van het economisch leven gelegd, maar is toch nog slechts het abc van de economische politiek uitgesproken.

Dan moet de opbouw zelve nog beginnen.

F.

Toen Nederland bezet was

Beloonde deugd

Aan illegaal werk had mijn vriend heel wat gedaan en tot nu toe was hij er altijd goed afgekomen. Soms was het op 't kantje af. Zoo bijv. dien eenen keer. Hij had reeds verschillende onderduikers in veiligheid gebracht. Ook had hij meermalen Joden een onderdak bezorgd. Het toevluchtsoord, waarheen hij hen bracht, was in den Achterhoek gelegen, waar zoo menige benarde een schuilplaats heeft gevonden. Nu zou hij een Joodsche dame in veiligheid brengen. Hij deed alsof hij argeloos met haar op straat wandelde en naderde reeds het station.

Opeens stapte een Duitsche officier naar hen toe. Hij schrok ervan, maar hield zich uiterlijk goed. Het bleek, dat de Duitscher óók naar het station moest! „Wandelt U maar mee", zei hij en plaatste zich tusschen de dame en den officier. Tot aan het station liep hij nu geen gevaar meer gecontroleerd te worden.

Want het zou in het hoofd van een onzer beschermers niet opkomen met 'n Jodin op straat te loopen. Zoo had hij heel wat onderduikers, waarbij vele Joden, in veiligheid weten te brengen. Niet altijd was de veiligheid blijvend. Soms bereikte verraad de schuilplaats en werden verborgenen en die hun onderdak verleenden, gevangen genomen en weggevoerd.

Wie zal zeggen, wat er met hen gebeurde . . . .

Maar niet met allen ging het zoo. Er waren er heel wat, die er dóór kwamen en na de bevrijding zich weer in het openbaar konden bewegen.

Enkele dagen na de bevrijding liep hij door de straten van de groote stad. Het drukke stadsgewoel gaf een veel opgewekter beeld dan eenige weken tevoren. Hij wandelde. „Meneer, meneer!" klonk het eensklaps. Hij keek op en een Joodsche heer stapte op hem toe. „Meneer, kent U mij niet meer? Ik ben Cohen. Ik ben voor drie jaar geleden twee weken bij U thuis geweest en toen heeft U mij naar den Achterhoek gebracht".

„Dat kan wel, mijnheer, maar ik heb zooveel menschen bij mij thuis gehad, dat ik U niet herkende. Maar nu staat U mij weer voor den geest. Hoe gaat het U?"

„O, best. Ik dank U nog duizendmaal voor hetgeen U voor mij gedaan hebt. En ik wil U graag een aandenken geven!"

„Maar dat wil ik absoluut niet hebben. Wat ik deed, deed ik uit plicht. Ik weiger daarvoor iets aan te nemen".

„Maar een aandenken moet U nemen", hield de ander aan. Meteen nam hij een portefeuille uit den binnenzak van zijn jas, opende de portefeille, en haalde er iets uit.

„Ik weiger alles!" hield de weldoener vol. „Ik wil geen belooning of aandenken!"

„Neemt U dit van mij aan!" zei de gelukkige bevrijder, stak hem iets geels in de buiten jaszak en verdween in de drukte. Toen de weldoener, verstoord en een weinig geergerd het aandenken uit zijn jaszak haalde en het bekeek, stond hij met een gele Davidsster in zijn hand . . . Hfn.

„Draagt Elkanders Lasten"

HULPVERLEENINGEN 15—30 SEPTEMBER 1945

Bijdragen in de kosten van verpleging:

Vrouw van lid N.C.B. Pers. Publ. Dienst, Leiden — „Sophia Stichting".
Kind van lid C.M.B., Amsterdam — „San. Sonnevanck".
Kind van lid Prot. Chr. Mijnwerkersbond — Verwinselen Ziekenhuis.

Kosten Huishoudelijke Hulp:

Vrouw van lid N.C.B.G. — Groningen.

Kosten extra voeding:

Kind van lid N.C.F.T.B. — Leiden.
Lid C.M.B. — Amsterdam.
Vrouw van lid N.C.B. — Dokkum.
Kind van N.C.F.T.B. — Dokkum.
Lid N.C.B. Pers. Publ. Dienst — Katwijk a. Zee.
Kind van lid N.C.L.B. — Workum.

Onze sociale verzekeringen

en de uit Duitschland repatrieerende arbeiders

In betrekking tot bovenstaande aangelegenheid is door de Stichting van den Arbeid aan den Minister van Sociale Zaken onderstaande brief gezonden:

24 September 1945.

Aan Zijne Excellentie den Minister van Sociale Zaken te 's-Gravenhage.

Excellentie.

Bij dezen veroorloven wij ons de aandacht van Uwe Excellentie te vragen voor de regeling van de sociale verzekering van uit Duitschland repatrieerende arbeiders.

De door Uw ambtsvoorganger ingestelde Commissie voor de sociale verzekering in het eerder bevrijde Zuiden heeft op 19 April van dit jaar een regeling getroffen nopens de sociale verzekering van uit Duitschland repatrieerende arbeiders, welke regeling vergezeld ging van een instructie voor de uitvoeringsorganen.

Bij het vaststellen van de regeling, die door de genoemde Commissie was ontworpen, werd uitgegaan van de gedachte, dat aan den Nederlandschen arbeider, die zijn aanspraken niet meer zou kunnen verhalen op de Duitsche organen, hulp moest worden geboden door de Nederlandsche organen der sociale verzekering. Zoo werd o.m. aan den arbeider, die ziek uit Duitschland terugkeerde, ziekengeld gewaarborgd, uit te keeren door de Nederlandsche uitvoeringsorganen en te financieren uit een noodfonds voor de sociale verzekering.

Bij schrijven van 9 Juli 1945 van Uwe Excellentie heeft Uwe Excellentie er op gewezen, dat de Commissie zich bij het regelen van deze aangelegenheid had begeven in een zaak die veeleer tot het terrein van het Departement behoorde en voorts, dat aan de voorloopige regeling der Commissie geen verdere uitvoering gegeven diende te worden. De uitvoeringsorganen hebben ingevolge deze instructie sedert 9 Juli 1945 geen gevallen meer in behandeling genomen.

Door Uwe Excellentie werd in uitzicht gesteld, dat met spoed een nieuwe regeling voor de repatrieerenden tot stand zou komen. Tot dusverre is een nieuwe regeling echter nog niet afgekondigd.

Wij veroorloven ons Uwe Excellentie te verzoeken ons te willen inlichten omtrent den stand van zaken met de bedoelde nieuwe regeling. Wij moeten er namelijk op wijzen, dat tal van repatrieerenden in ernstige moeilijkheden zijn geraakt, doordat er op het oogenblik geen regeling werkt.

Teneinde te voorkomen, dat deze groep van arbeiders in hun belangen ernstig wordt geschaad, meenen wij er bij Uwe Excellentie op te mogen aandringen, dat de in uitzicht gestelde regeling thans binnenkort wordt afgekondigd of dat — indien zulks niet mogelijk mocht zijn — bovenvermelde brief van 9 Juli 1945 wederom wordt ingetrokken.

In de definitieve regeling zou naar het inzicht van de Stichting van den Arbeid in ieder geval geregeld behooren te worden hoe gehandeld moet worden ten aanzien van arbeiders, die sedert het intrekken van de Zuidelijke regeling geenerlei uitkeering meer hebben ontvangen en die daardoor in financieele moeilijkheden zijn geraakt.

In het vertrouwen, dat Uwe Excellentie bereid zal zijn ons de gevraagde inlichtingen te verstrekken en aan de onderhavige aangelegenheid, die een spoedeischend karakter draagt, de noodige aandacht te schenken, teekenen wij, terwijl wij uitdrukking geven aan onze gevoelens van bijzondere hoogachting,

Stichting van den Arbeid.

Voor bijbelkennis onvoldoende

„De Bode", het orgaan van den Bond van Nederlandsche Onderwijzers, heeft een herdenkingsartikel gewijd aan den overleden bondsbestuurder Th. J. Thijssen. Daarin lezen we: „Op Theo Thijssen is van toepassing het woord in het oude boek gezegd van Koning David: „Hij was van zijn schouderen opwaartsch grooter dan de menigte".

Een eenvoudig leerling der Christelijke school zou deze openbare onderwijzers kunnen leeren dat het „oude boek", men kan het lezen in 1 Samuël 9 : 2, dit niet van David, maar van zijn voorganger Saul vermeldt.

Een kleine vergissing zult ge misschien zeggen. Wij zijn er niet gerust op. Bijbelkennis is nog steeds een moeilijk vak voor vele openbare onderwijzers. En toch is het zoo noodig dat ze deze hun leerlingen bijbrengen.

Voor het Vaderland . . .

Dit opschrift heeft de afdeeling Dokkum van de Nederlandsche Vereeni- van Christelijke Kantoor- en Handelsbedienden geplaatst boven een verslag van den arbeid verricht in den „illigalen" tijd.

Het was ons een genot van dit verslag kennis te mogen nemen.

Wat is er in alle bescheidenheid, zonder ophef en reclame in den bezettingstijd toch prachtig werk verricht. Wat was er tusschen de vrienden op tal van plaatsen een hechte band.

Een band niet van de aarde, maar door God zelf gelegd.

Wat zijn er ook door onze beweging een offers gebracht.

Het verslag geeft de foto's van drie vrienden, leden der afdeeling, die vielen voor het vaderland. Het zijn Louw Hulshoff, Sikke de Beer en Pé Woudsma. Wij noemen hun namen met eerbied. Zij hebben mede den grondslag gelegd voor den nieuwen opbouw onzer beweging. Zoo kan de secretaris in een naschrift vermelden, dat de afdeeling met 102 leden in Juni reeds sterker was dan in 1941. Zegene God ook verder deze Friesche vrienden.

Hoe het kan en . . . moet

Wij waren dezer dagen in Alphen a/d Rijn.

De Besturenbond had een bevrijdings- en propagandavergadering uitgeschreven. De Alphensche vrienden kennende hadden wij daarvan goede verwachtingen. Wij willen hier echter gaarne getuigen, dat deze **verre** zijn overtroffen.

Een groote kerk vol menschen! Een prachtig programma! Zang en declamatie, die beide op hoog peil stonden! Veel samenzang van vaderlandsche strijdliederen, een keurige versiering in de kerk, kortom aan alle voorwaarden was voldaan om een compacte menigte een paar uur in een opgewekte, geestdriftige stemming bijeen te houden.

Dit is ook uitnemend gelukt. Wij hebben de overtuiging, dat van deze samenkomst werkelijk een goede propaganda is uitgegaan.

De voorzitter van den Besturenbond kon ter vergadering mededeelen, dat Alphen a/d Rijn met 700 leden, thans reeds 100 leden boven het peil van 1941 uitkomt.

Hulde aan deze stoere werkers!

Hun voorbeeld zij anderen tot navolging.

Reeds jarenlang bepleiten wij ons goed recht om den socialen en economischen arbeid te plaatsen op een christelijken basis.

Evenveel jaren is dat goed recht bestreden; het wordt bestreden tot op dezen dag.

Misschien zelfs thans krachtiger dan ooit tevoren. Waarom deze bestrijding.

Prof. Dr J. R. Slotemaker de Bruïne.

Het Hoofdbestuur van den Algemeenen Nederlandschen Christelijken Ambtenaarsbond roept sollicitanten op voor de functie van

vrijgestelde

Vereischten: algemeene ontwikkeling, vlot spreker en goed stylist. Academische opleiding strekt tot aanbeveling. Salaris *f* 3600.— tot *f* 4400.— per jaar; 5 tweejaarlijksche verhoogingen van *f* 130.—. Kinderbijslag *f* 100.— per kind per jaar. Aanstelling boven het minimum-salaris is niet buitengesloten. Sollicitaties moeten vóór **15 October** a.s. worden ingezonden bij het bureau van den Bond, Galileïstraat 28,, Den Haag.

De Royal Air Force

hield te Den Haag een grote tentoonstelling in de Bijenkorf. De propaganda-verzorging was opgedragen aan

Studio DE KLERK

De commandant nam afscheid met de woorden:

„Ik dank U voor de ons bewezen diensten. Het is een groot succes geweest".

Zo willen wij een ieder van dienst zijn, ook met kleine dingen! Vraagt U vandaag gratis inlichtingen aan:

Anton de Haenstraat 118

Den Haag-West.

DAMRUBRIEK

Verzoeke alle correspondentie betrekking hebbende op deze rubriek, te adresseeren aan het Bureau van het C.N.V., Stadhouderslaan 45, Utrecht.

Voor het probleem No. 4 hebben wij een stand genomen van den bekenden Franschen meester Bizot. In de stand, welke nu ontstaan is, blijkt, dat zwart achter drie schijven is geloopen. Te voren had wit 40—34 gespeeld en nu loopt zwart er in. Onze oplossers zien hier in, dat als er achter een aantal stukken geloopen wordt, het uitkijken blijft. Voor men in een parij achter een of meer stukken loopt, wordt het uitkijken, wat de tegenstander met zijn gulle bui voor heeft.

En nu probleem No. 4.

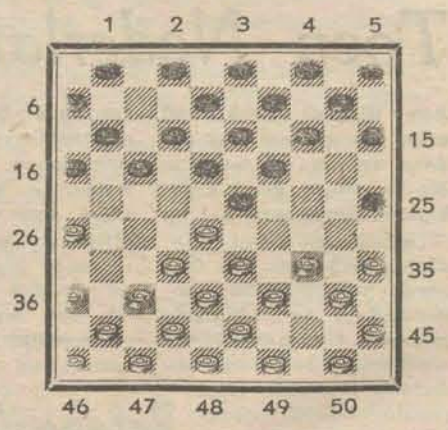

Stand der schijven:
Zwart: 1 tot 6; 8 tot 19; 23 en 25.
Wit: 26, 28, 32 tot 43, 45 tot 50.
Wit aan zet.

Ook nu verwachten wij vele oplossingen te ontvangen.

En nu de oplossing van probleem no. 3.

Wit: 27—21; 21—16; 16×20; 34×5 en win.t

Zwart: 18×47; 47×29; 20×15.

Een aardig probleem met een verrassende uitslag.

Wij hebben van enkele problemen een oplossing binnen gekregen. Wij zullen de namen plaatsen aan het einde van onze rubriek, want er zijn nog vragen bij, die wij dan onder correspondentie willen behandelen.

Wij gaan met onze openingsstudise verder. De dammers zetten hun schijven op het bord en spelen ons na:

	Wit	Zwart
1.	33—28	18—23
2.	39—33	12—18
3.	44—39	7—12
4.	31—26	20—25

Nu heeft Zwart de witte partij nagespeeld. Men heeft wel eens de neiging om dat te doen, vooral, als minder sterke spelers tegen een veel en beter tegenstander komt. Is de nu ontstane stelling loopt zwart in den val. De spelers moeten eerst zelf ontdekken, alvorens zij de opening van papier naspelen. Wij geven hiervan de diagramstelling na de 4e zet van zwart:

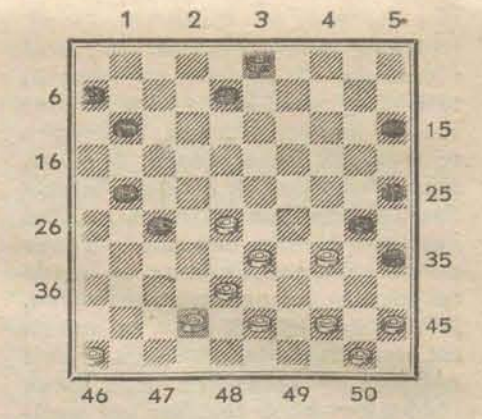

Stand der schijven:
Zwart: 3, 6, 8, 11, 15, 21, 25, 27, 30 en 35.
Wit: 28, 33, 34, 38, 42 tot 46 en 50.
Elke partij 10 schijven.
Wit speelt en wint.

5.	28—22	17×28
6.	33×22	18×27
7.	32×21	16×27
8.	34—30	25×34

9. 40×16 en wit heeft twee schijven gewonnen, terwijl ook de zwarte schijf op veld 27 verloren gaat. Men hoede zich, om niet den tegenstander na te spelen. Er zijn wel gevallen, dat men dat kan wel, doch in de opening, zooals hierboven vermeld, gaat dat niet. Onze dammers doen er hun voordeel mede.

Correspondentie: Het deed ons goed, dat een damrubriek in „De Gids" waardeering vindt bij onze dammers. Wij ontvingen dan ook een aantal oplossingen en wel van: D. J. v. d. Scheur, Sittard; D. v. Nugteren, Zwijndrecht; A. Braamse, Nieuwdorp; J. J. v. Leeuwen, Vlaardingen; C. de Ruiter, Delft; B. Kempe, Halfweg; W. A. Mengelder, Deventer; J. v. Vliet, Amsterdam; A. v. d. Kreeke, Bergen op Zoom.

Welkom vrienden. In een volgende rubriek komen wij nog terug op de op- en aanmerkingen van onze problemen.

Aan J. J. v. Leeuwen, Vlaardingen. Wij zullen uw openingsstudie na zien en het met een analyse een plaats geven.

DE DAMREDACTIE.

Drukkerij Libertas - Utrecht